

Dabas lieguma „Baltezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes sanāksmju protokoli

Dabas lieguma „Baltezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes informatīvās sanāksmes protokols

Notiek: Brocēnu novada Domē 21.04.2017.

Sanāksmes sākums: plkst.11:00

Sanāksmi vada: Gundega Freimane, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore

Piedalās:

1. Baiba Galniece, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
2. Raitis Čakstiņš, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
3. Tamāra Kļaviņa, laikraksts „Saldus zeme”
4. Andris Janevics, VVD Liepājas reģionālā vides pārvalde
5. Laura Balamovska, Brocēnu novada Attīstības nodaļa
6. Solvita Reine, AS LVM Dienvidkurzemes reģions
7. Dins Maslovskis, Jaunsmuģi, Valdemārkrasti, īpašnieks
8. Līga Strazdiņa, projekts LIFE Peat restore
9. Māra Pakalne, LU, projekts LIFE Peat restore, vadītāja
10. Ainis Bruzinskis, Brocēnu novada pašvaldības izpilddirektors
11. Oļģerts Aleksāns, Latvijas Universitāte
12. Anete Rulle, iedzīvotāja,
13. Gundega Freimane, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore

Darba kārtība:

1. Īss pārskats par LIFE projekta „LIFE15 CCM/DE/000138 Degradēto purvu atjaunošana CO2 emisiju samazināšanai Ziemeļeiropas zemienē” mērķiem un uzdevumiem. Māra Pakalne, projekta vadītāja, Latvijas Universitāte
2. Dabas aizsardzības plānu izstrādes kārtība un uzraudzība. Raitis Čakstiņš, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija
3. Dabas aizsardzības plāna izstrāde dabas liegumam “Baltezera purvs”. Gundega Freimane, plāna izstrādes vadītāja
4. Aktuāli jautājumi un problēmas saistībā ar dabas liegumu, diskusijas;

Gundega Freimane, (turpmāk -G.F.) atklāj sanāksmi, uzaicina dalībniekus stādīties priekšā, informē par sanāksmes saturu, iepazīstina ar darba kārtību, pastāsta, ka konkrētā dabas aizsardzības plāna izstrāde ietilpst LIFE programmas projekta „LIFE15 CCM/DE/000138 Degradēto purvu atjaunošana CO2 emisiju samazināšanai Ziemeļeiropas zemienē” jeb Peat restore ietvaros, par ko sīkāk savā prezentācijā pastāstīs projekta vadītāja Māra Pakalne. Otra prezentācija būs veltīta dabas aizsardzības plāna izstrādes procesam, pēc tam būs prezentācija par dabas lieguma „Baltezera purvs” dabas vērtībām. Tad sekos diskusijas.

Māra Pakalne (turpmāk M.P.) iepazīstina ar LIFE programmas projekta „LIFE15 CCM/DE/000138 Degradēto purvu atjaunošana CO2 emisiju samazināšanai Ziemeļeiropas zemienē”. Šis ir starptautisks projekts, kurā piedalās 5 valstis. Latvijā mērķteritorijas ir 3

pēc purva biotopiem atšķirīgas vietas - DL „Baltezera purvs”, DL „Augstroze” un DL „Engures ezers”. Paredzēti hidrotehniskie darbi ūdens līmeņa atjaunošanai purvos, kā arī dažādas jaunas aktivitātes, kā SEG un CO₂ mērījumi, sabiedrības iesaistīšana un informēšana, ceļojošā foto izstāde par visu 5 valstu pieredzi projektā, noslēgumā filma. Stāsta par purvu apsaimniekošanu, par grāvju dambēšanas pieredzi citos purvos. Baltezera purvā jau ir veikti pētījumi, sagatavojot projektu iesniegšanai, ir redzams, ka grāvji pašlaik atstāj būtisku ietekmi uz purva ekosistēmu, susinot purva biotopu. Plāna izstrādes laikā tiks veikti jau nopietni pētījumi, lai precizētu, kādi apsaimniekošanas pasākumi jāveic. Paredzēts veikt ģeoloģiskos urbumus, lai noteiktu, kā purvs ir veidojies. Izmantosim arī LidAr datus. Būs ūdens līmeņa mērīšanas akas. Kartēsim biotopus. Domāsim par apsaimniekošanas pasākumiem. Pētīsim, kāda veida aizsprostus labāk būvēt - koka vai kūdras. Tiks izstrādāti tehniskie projekti. Mūsu uzdevums ir paturēt ūdeni purvā. Citos dabas liegumos, piemēram, Igaunijā, ir praktizēta arī mazo priedīšu izciršana, lai novērstu ūdens transpirāciju no purva, bet šeit tas ir ļoti uzmanīgi jāizvērtē, jo te aug ļoti reta orhideju suga - mušu ofrīda, nav pieļaujams veikt darbības, kas kaitētu šai sugai.

Ainis Bruzinskis, (turpmāk A.B.) jautā vai ir zināms, kādēļ vispār te grāvji kādreiz ir izrakti, ar kādu nolūku?.

Izvērsās diskusijas par to, kad un kādēļ Baltezera purvā vispār ir izveidoti grāvji, jo purvs ir pārāk mazs, lai to gatavotu kūdras ieguvei. Grāvji ir veci, iespējams, ka tie izrakti jau kaut kad baronu laikos, lai labāk augtu mežs. Pašlaik nav atbildes par grāvju izcelsmes laiku un mērķiem.

M.P stāsta, ka purvi veidojas 2 veidos - vai nu aizaugot ezeram vai pārpurvojoties mežiem, kādā ieplakā. Te varētu būt, ka purvs veidojies, aizaugot ezeram, bet tas vēl ir jāpēta, kas tiks veikts ar urbuma palīdzību. Ja ezera dibenā tiks konstatēts sapropelis, tad būs skaidrs, ka purvs veidojies, aizaugot ezeram.

A.B. jautā, kāda būs AS LVM attieksme pret grāvju dambēšanu, vai nebūs tā, ka LVM nepiekrītīs, jo dabas lieguma teritorija atrodas LVM pārvaldībā.

M.P atbild, ka ir jau bijusi tikšanās ar LVM pārstāvjiem un viņu attieksme ir pozitīva, jo īpaši tādēļ, ka šī ir Natura 2000 teritorija, kur prioritāte ir dabas aizsardzība un reto sugu saglabāšana, nevis saimnieciskā darbība. Latvijas valstij ir saistības pret Eiropas Savienību.

A.B. norāda, ka pašlaik meži tiek izcirsti pārāk daudz, braucot pa apkārtni ar velosipēdu, redzams, ka daudz vairāk ir kailcirtes nekā agrāk. Vai tas uz purvu atstāj kādu iespaidu?

Notiek diskusijas par mežu izciršanu, izmaiņām dabā, hidroloģisko režīmu un pārpurvošanos. Iespējams, ka plānā var pierādīt, ka pārmēru liela mežu izciršana veicina nelabvēlīgus procesus apkārtņē, arī purvā, ka nedrīkst tā izcirst mežus. Grāvju izveide veicina purva susināšanos.

G.F. norāda, ka dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts konkrētai teritorijai – dabas liegumam. Plāna laikā, protams, var dot rekomendācijas par to, kā būtu vēlams saimniekot dabas lieguma tuvumā, bet tas nevienai institūcijai nav saistoši. Vienīgi, ja tiek konstatēts, ka dabas vērtības ir tiešā dabas lieguma tuvumā un tiek ieteikts paplašināt dabas liegumu, tad var ietekmēt piegulošo teritoriju saglabāšanu. Ja visi eksperti apstiprinās, ka aizsargājамie biotopi turpinās arī ārpusē, tad mēs varam spriest par ieteikumu paplašināt dabas liegumu. Tas būs redzams, kad eksperti apsekos teritoriju.

Jautājums, vai tiks pētītas arī blakus teritorijas. Kā apsaimniekošanas pasākumi ietekmēs teritorijas ārpus dabas lieguma? Kas notiks ar apkārtējām teritorijām, ja šeit notiks hidroloģiskie apsaimniekošanas pasākumi?

Olģerts Aleksāns (turpmāk O.A.) stāsta, ka apsaimniekošanas pasākumi tiks plānoti tā, lai ūdeni noturētu purvā, lai nebūtu tā, ka tiek appludinātas dabas liegumam piegulošās teritorijas. Tāpēc tiks veikti hidroloģiskie pētījumi un detalizēti modelēts viss process. Viss

tiks plānots ar drošības rezervi, lai neappludinātu blakus teritorijas, bet visu ūdeni paturētu dabas lieguma purvā.

M.P. stāsta par iepriekšējo projektu pieredzi, par izdotajām grāmatām. Pierādīts, ka 3 gadu laikā pēc aizsprostu izveidošanas atjaunojas sfagnu segums. Koka aizsprostus būvē tur, kur nevar iebraukt ekskavators, arī tie ir izturīgi aizsprosti.

M.P. stāsta, ka Baltezera purvā tiks veikts apsaimniekošanas pasākumu monitorings ierīkotas kontrolakas, parauglaukumi, skaitītas sugas, gan pirms aizsprostu izveides, gan pēc, lai precīzi nofiksētu visas izmaiņas.

Projekta Vācijas puse tikko paziņoja, ka pēc dažām dienām tiks atklāta projekta mājas lapa. Vēlāk būs arī starptautiska fotoizstāde, kura tiks izstādīta visās projektā iesaistītajās valstīs. To veidos profesionāli fotogrāfi. Mums jau citā projektā - Mitrāju projektā ir ceļojošā purvu fotoizstāde, ka šodien pārceļo no Skrundas pie jums – uz Brocēnu vidusskolu. Jūlijā notiks liela, starptautiska konference, kur esiet laipni aicināti piedalīties. Pirmo reizi Latvijā ar jaunu aparāturu tiks veikti slāpekļa dioksīda mērījumi.

A.B. Es te dzīvoju daudzus gadus, zināju par šo purvu, bet nezināju, ka tas ir tik interesants, unikāls un vērtīgs. Vai būs paredzēta purva taka, lai cilvēki var iepazīties ar purvu? Tas būtu labāk nekā, ja cilvēki tāpat klīst pa purvu.

G.F. saka, ka projekta laikā eksperti izvērtēs, bet iepriekš neko nevar solīt, jo, piemēram, tikko Laugas purvā eksperti iebilda pret dabas taku, jo tur tika konstatēta liela putnu sugu bagātība. Bet priekšlikums ir pieņemts, mēs vērtēsim tūrisma takas iespēju.

Raits Čakstiņš (turpmāk R.Č.), Jautājums par pieredzi pie Aklā purvā ezera, kur tika pacelts ūdens līmeni, un pēc tam nokalta koki. Ko darīt tādā gadījumā? Ja pacelsim līmeni šeit, te arī kaltīs koki. Ko darīt?

G.F. saka, ka ir iespējams paredzēt tā saucamo Citu cirti, kad liekais apaugums tiek novākts jau pirms grāvju dambēšanas, jo koki tāpat nokaltīs, ir uzskats, ka tiek bojāts skats, kas gan no dabas viedokļa nav bojājums, bet pie viena tiek novērsta ūdens transpirācijas iespēja no purva.

Raits Čakstiņš (turpmāk R.Č.), prezentācijā stāsta par dabas aizsardzības plānu izstrādes galveno normatīvo aktu, kas nosaka plānu izstrādes procedūru - Ministru kabineta (MK) 2007. gada 9. oktobra noteikumi Nr.686 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plānu saturu un izstrādes kārtību”. Izstrādājot dabas aizsardzības plānu, jāizskata visas dabas vērtības un tās jāsabalansē ar sabiedrības vēlmēm. Aizsargājamās teritorijas ir kā salīdzinājums starp saimnieciskās darbības teritorijām un nākotnē tās noteikti izjutīs lielāku spiedienu, tieši tūrisma jomā. Es arī uzskatu, ka jādomā par dabas taku. Būtu labi, ja plāna izstrādātāji pieturētos pie šiem MK noteikumiem. Saskaņā ar šiem MK noteikumiem informatīvajā sanāksmē plāna izstrādātājs informē par plāna izstrādes uzsākšanu, par laikposmu, kurā paredzēts izstrādāt plānu, par plānotajiem pētījumiem, sniedz vispārīgu informāciju par aizsargājamo teritoriju, tās dibināšanas mērķi.

Dabas aizsardzības pārvalde izveidos Uzraudzības grupu, kuras funkcijas ir: izvērtēt priekšlikumus dabas vērtību saglabāšanas pasākumiem, izvērtēt priekšlikumus atļautām, aizliegtām darbībām, izvērtēt dabas resursu izmantošanas iespējas, lemt par atsevišķu karšu apvienošanu, u.c. Aicina vietējos zemes īpašniekus iesaistīties uzraudzības grupā, lai būtu sabiedrības atbalsts.

G.F. papildina, ka, ja privātais zemes īpašnieks vēlas iesaistīties plāna uzraudzības grupā, ir jāraksta iesniegums Dabas aizsardzības pārvaldei, bet vienlaikus jāreķinās ar to, ka tas ir darbs – jānāk uz sanāksmēm, jāizskata dokumenti, jānodod savs vērtējums, ieteikumi.

R.Č. turpina: Uzraudzības grupas locekļi nodrošina pārstāvētās institūcijas dalību katrā uzraudzības grupas sanāksmē, vienlaikus izsakot pārstāvētās institūcijas viedokli. Uzraudzības grupas pieņemtie lēmumi nedrīkst būt pretrunā ar dabas aizsardzības

interesēm un negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamās sugas, biotopus un to dzīvotnes. Paredzētas vismaz 3 uzraudzības grupas sanāksmes. Bet iepriekšējā pieredze liecina, ka var būt daudz vairāk sanāksmes, kamēr plāns tiek izstrādāts līdz galam. Kad plāns būs gatavs, būs arī sabiedriskā apspriešana. Plānu apstiprina VARAM ministrs. Plāns ir smalks dokuments, kurā ir izvērtētas dažādas iespējas - gan dabas aizsardzības, gan saimnieciskās darbības. Kad plāns būs pabeigts, tam būs liela nozīme finansu līdzekļu piesaistīšanā- gan takas izveidošanā, gan atpūtas vietas izveidē un uzturēšanā. Jo visi pasākumi prasa lielus finansu ieguldījumus, ko var piesaistīt no Eiropas fondiem. Pēdējos plānos apdzīvotas vietas un ceļu infrastruktūra tiek iezīmēta atsevišķi un tiem tiek paredzēts cits zonējums – neitrālā zona. Iespējams, ka šeit tas nav aktuāli, jo ir tikai viens ceļš uz ezeru, kas jau daļēji ir likvidēts.

Diskusijas par ceļu, kas ved uz ezeru, vai tas vēl funkcionē vai nē. Iepriekšējā plānā ir paredzēts, ka tur ceļa galā tiks uzlikta ceļa zīme „ķieģelis”, vēlāk it kā ceļš esot pārrakts vai izbraukāts ar smago tehniku. Iespējams, ka šis ceļš tomēr ir vajadzīgs. Jādomā, vai šeit ir vajadzīga atpūtas vieta, jo apmeklētāji nemaz nebija tik daudz. Vēl ir nepieciešams apsaimniekotājs - varbūt pašvaldība to var uzņemt.

Dins Maslovskis (turpmāk D.M.): no tiem laukiem, kas iet gar liegumu un no kuriem grāvji tek uz purvu - tur notiek intensīvā lauksaimniecība, iespējams, ka tur tek purvā iekšā minerālmēsli. Tas ir lieguma dienvidu, dienvidrietumu galā. Tur tiek apstrādāti pāris simti ha.

Diskusijas, vai šai gadījumā vajadzētu veikt ķīmiskās analīzes. Jāskatās ūdens plūsmas virzieni. Pārsvārā ūdens tek prom no purva, tāpēc ir plānoti grāvju dambēšanas pasākumi.

A.B. jautā, cik lielā rādiusā ap dabas liegumu darbojas kādi noteikumi.

G.F. skaidro, ka likumdošanā nav paredzēta nekāda buferjosla - tikko beidzas dabas lieguma robeža, tā uzreiz var sākties cita veida saimnieciskā darbība.

R.Č. iesaka plānu paredzēt uz maksimālo termiņu - 15 gadiem.

Diskusijas par Cemex rūpnīcas iesaisti - varbūt viņi ir ar mieru veidot taku vai apsaimniekot atpūtas vietu.

D.M. stāsta, ka bebrī saimnieko pa viņa laukiem.

Tiek precizēts, ka tas nav DL teritorijā un ka īpašniekam jāpiesaista mednieku kolektīva biedri un jācīnās ar bebru bojājumiem pašam.

G.F. prezentācijā stāsta par plāna izstrādes gaitu- aprīlis – info sanāksme, līdz septembrim eksperti apseko biotopus un veic kartēšanu, oktobrī ir iestrādātas ekspertu atskaites, notiek uzraudzības grupas sanāksme. Novembrī, decembrī varētu būt gatava plāna 1. redakcija, paredzēta nākošā uzraudzības grupas sanāksme. Janvārī paredzēta sabiedriskā apspriešana, februārī - saskaņošana pašvaldībās, martā – noslēguma uzraudzības grupas sanāksme, martā – plāna iesniegšana DAP un Vides un reģionālās attīstības ministrijā.

Plāna izstrādei ir piesaistīti kvalificēti eksperti : Māra Pakalne, Dr. biol. – mitrāju eksperte, Gundega Freimane, Mg. biol., Mg. env. – plāna vadītāja, Kā sertificēti eksperti strādās Līga Strazdiņa, Dr. biol. – purva un meža biotopi, augi, Laura Grīnberga, Dr. biol. saldūdens biotopi, augi, Helmūts Hofmanis, Mg. biol. – ornitologs, Papildus savu pienesumu plānam sniegs ģeologs, Dr. geol. Laimdota Kalniņa, –un hidroģeologs, Dr. geol. Oļģerts Aleksāns.

Liegumam jau ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns – 2005. gadā, kas ir pagarināts līdz 2019.gada 31.decembrim. LIFE projekta vajadzībām pietiktu ar purva apsaimniekošanas plānu, projektam nevajadzētu jaunu dabas aizsardzības plānu un pilnu plāna izstrādes procedūru. Ar DAP Dabas aizsardzības departamentu ir vienošanās, ka tiks izstrādāts jauns dabas aizsardzības plāns, bet pētījumi tiks veikti tajās jomās, kas uzskatāmas par šī dabas lieguma dibināšanas mērķi. Tas nozīmē, ka tiks uzkartēti meža, purva un saldūdens biotopi,

kā arī pētīti augi un putni, tāpēc strādās purva, meža un saldūdens eksperti, kā arī ornitologs. Tādas grupas kā zīdītājdzīvnieki, abinieki, zivis, speciāli pētītas netiks, tikai apkopota pieejamā informācija,

Galvenie dati par dabas liegumu „Baltezera purvs”- Latvijas īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums, izveidots 2004. gadā reta purva biotopa, boreālo mežu un saldūdens biotopu un īpaši aizsargājamo augu un putnu sugu aizsardzībai. Dabas lieguma platība ir 228 ha. Izskatot dažādus informācijas avotus, atklājās, ka Natura 2000 datu bāzē kā aizsargājamais purva biotops minēts Kaļķainie zāļu purvi, savukārt Dabas aizsardzības mājas lapā - Pārejas purvi un slīkšņas. Ir skaidrs, ka te ir kāda neprecizitāte, bet to mēs izpētīsim plāna izstrādes laikā un eksperti mums precizēs īsto purva biotopa nosaukumu.

Jautājums no zāles - ezerā dzīvo zivis, vai tiešām tās netiks pētītas?.

G.F. atbild, ka dabas aizsardzības izpratnē tiek aizsargātas tikai īpašas zivju sugas, kas parasti nav tās populārākās sugas, kas dzīvo visos ezeros, bet tādas, kuru nosaukumi ir maz zināmi. Speciāli zivju sugu pētījumi plāna laikā nav paredzēti.

No īpaši aizsargājamām sugām te konstatētas 5 Putnu direktīvas putnu sugas - melnā dzilna, mazais mušķērājs, brūnā čakste, zivjērglis, pelēkā dzilna. Kā arī 10 augu sugas - asinssārtā dzegužpirkstīte, Fuksa dzegužpirkstīte, plankumainā dzegužpirkstīte, trejziedu madara, odu gimnadēnija, mušu ofrīda, parastā kreimule, zaļziedu naktsvijole, bezdelīgactiņa, gada staipekņis.

Diskusijas par atpūtas vietu.

Solvita Reine stāsta, ka pēc iepriekšējā plāna tika izveidota atpūtas vieta, uzstādīts galds un soli, stends, cilvēki brauca atpūsties, LVM to visu uzturēja, bet tad tas viss pamazām tika salauzts. Iebraukt līdz ezeram nevarēja, vajadzēja kādu gabaliņu paiet kājām, bet cilvēki atpūtas vietu izmantoja.

Anete Rulle (turpmāk A.R.): par atpūtas vietu pie Baltezera - kādreiz esot bijusi jauka vieta, kur cilvēki braukuši atpūsties, tagad viss aizaudzis ar zāli, galds un soli jau sen salauzti. Cilvēki tomēr to izmantoja, vajadzētu atjaunot.

R.Č. uzskata, ka atpūtas vieta tomēr ir jāieplāno, pat ja pašlaik nav zināmi finansu avoti un apsaimniekotājs.

A.R. Makšķernieki ezerā ir, dažas airu laivas tiek izmantotas, kas ir paslēptas. Tas ir citur nevis atpūtas vietā. Cilvēki domā, ka tas jādara slepus, ka dabas liegumā nav atļauts braukt ar laivu. Cilvēki arī nesaprot, vai liegumā drīkst makšķerēt vai nē. Cilvēki domā, ka ja ir dabas liegums, nekā nav atļauts.

G.F. saka, ka parasti ar airu laivām dabas liegumos drīkst braukt, dažās vietās Latvijā nedrīkst putnu ligzdošanas laikā. Citur dabas liegumos nedrīkst braukt ar motorlaivām.

R.Č. domā, ka te vajadzētu iestrādāt aizliegumu braukt ar motorlaivām.

G.F. saka, kas aizliegumus parasti iestrādā, ja šis jautājums ir aktuāls, te diezin vai ir, jo ceļš neved līdz ezeram. Nevar laivas pievest pie ezera ar mašīnu.

G.F. Kā ar ogošanu un sēņošanu? Vai cilvēki izmanto šo teritoriju?

A.R. atbild, ka ir- gan sēnes, gan mellenes, gan dzērvenes. Vietējie iedzīvotāji gan ogo, gan sēņo, bet tā kā teritorija ir maza, tikai ar rokām, mehāniskās ierīces netiek izmantotas.

A.R. stāsta, ka pie ezera esot kaut kāds uzbērums, kur Latvijas brīvvalsts laikos esot bijusi kaut kāda kūrmāja, tagad pat lāgā pamati nav palikuši.

D.M. Jautājums par CEMEX – tā, kā rūpnīca ir tik tuvu, vai tiks veiktas kādas ķīmiskās analīzes.

Andris Janēvics uzskata, ka pēdējā laikā nekādiem kaitīgiem izmešiem nevajadzētu būt, jo tiek veiktas regulāras kontroles, bez tam Cemex ir veicis uzlabojumu savā darbībā. Ja būtu

pārkāpumi, tad Reģionālajā vides pārvaldē par to visi zinātu, pašlaik par šo uzņēmumu nekas Pārvaldē nav dzirdēts. Var konsultēties ar inspektoru Modri Mauliņu no Liepājas RVP.

G.F. atbild, ka analīzes ir laba lieta, bet jādomā, kā tās var izmantot. Ja mēs arī konstatēsim, ka kaut kad pagātnē ir bijuši kaitīgi izmeši, kas ir nosēdušies purvā, vai tad mēs tagad aizliegsim rūpnīcas Cemex darbību, ja viņi jau ir pašlaik ir veikuši nepieciešamos uzlabojumus? Ar plāna izstrādi arī praktiski nevar ietekmēt teritorijas, kas ir piegulošas dabas liegumam, bet kurās notiek intensīvā lauksaimniecība.

A.B. Ja tur no laukiem tek iekšā purvā minerālmēsli, jāizdambē grāvji, lai tas netek iekšā liegumā.

A.R. uzskata, ka iedzīvotājiem tomēr ir jābūt aktīviem un jāiestājas par vides uzlabojumiem, ka ar ieteikumiem plānā var daudz ko panākt..

G.F. Ja vairāk jautājumi un ierosinājumi nav, tad nākošā sanāksme būs rudenī, iespējams, ka jau vasaras beigās tiksīmies. Uzraudzības grupas sanāksmes ir atklātas, tajās var piedalīties jebkurš iedzīvotājs vai institūcijas pārstāvis, ne tikai uzraudzības grupas dalībnieki. LIFE Peat restore projektā ir paredzēti purva atjaunošanas pasākumi, tādēļ jau šodien pēc sanāksmes kopā ar hidrologu projekta komanda dosies apsekot dabas lieguma teritoriju.

Sanāksme beidzas 12:20

Protokols sastādīts pēc audioieraksta

Dabas lieguma „Baltezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes 1.uzraudzības grupas sanāksmes protokols

Notiek: Brocēnu novada Domē 18.08.2017.

Sanāksmes sākums: plkst.11:00

Sanāksmi vada: Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvalde, ģenerāldirektora vietniece

Piedalās:

1. Oļģerts Aleksāns, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore
2. Līga Strazdiņa, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore
3. Laura Grīnberga, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore
4. Agnese Priede, biotopu eksperte
5. Māra Pakalne, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore, vadītāja
6. Jānis Freimanis, VMD, Zemgales virsmežniecība
7. Gundega Freimane, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore
8. Dace Gūtmane, AS LVM Dienvidkurzemes reģions
9. Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietniece
10. Ainis Bruzinskis, Brocēnu novada pašvaldības izpilddirektors
11. Ance Puriņa, Brocēnu novada pašvaldības Attīstības nodaļas vadītāja
12. Andris Janevics, VVD Liepājas reģionālā vides pārvalde, vecākais inspektors

Darba kārtība:

- 11.00 – 11.05 Sanāksmes atklāšana. Gundega Freimane, plāna izstrādes vadītāja
- 11.10 – 11.50 Veikto pētījumu pārskats DL „Baltezera purvs”:
Purva un meža biotopi, augi. Līga Strazdiņa, Dr.biol.
Saldūdens biotopi, augi. Laura Grīnberga, Dr.biol.
Putnu fauna, eksperts Helmutis Hofmanis, Mg.biol., ziņo Gundega Freimane
- 11.50 – 12.15 Apsaimniekošanas pasākumu plānošana – purva hidroloģiskais režīms un potenciālās aizsprostu vietas, Oļģerts Aleksāns, Dr. ģeol.
- 12.15 – 12.45 Aktuāli jautājumi saistībā ar plāna izstrādi, diskusijas
- 12.45 – 13.00 - Kafijas pauze
- 13.00 - Teritorijas apskate dabā – izvērtēsim atpūtas vietas iespējas Baltezera krastā

Gunta Gabrāne (turpmāk G.G.) atklāj sanāksmi, dod vārdu plāna izstrādes vadītājai.

Gundega Freimane, (turpmāk - G.F.) informē par sanāksmes saturu.

Stāsta par plāna izstrādes gaitu - aprīlis – info sanāksme, līdz septembrim eksperti apseko biotopus un veic kartēšanu, oktobrī tiek iestrādātas ekspertu atskaites, iespējams, jau notiek uzraudzības grupas sanāksme. Ir jau dažas korekcijas darba plānošanā - uz labo pusi, jo 1.uzraudzības grupas sanāksmi rīkojam agrāk, nekā paredzēts grafikā, lai būtu iespēja apskatīt potenciālo atpūtas vietu Baltezera krastā, kamēr vēl ir vasara, un lai saprastu, ko tur var reāli plānot no apsaimniekošanas pasākumiem. Novembrī, decembrī varētu būt gatava plāna 1. redakcija, paredzēta nākošā uzraudzības grupas sanāksme. Janvārī paredzēta sabiedriskā apspriešana, februārī - saskaņošana pašvaldībās, martā – noslēguma uzraudzības grupas sanāksme, martā – plāna iesniegšana DAP un Vides un reģionālās attīstības ministrijā.

Plāna eksperti - Gundega Freimane, Mg. biol., Mg. env. – plāna vadītāja, Kā sertificēti eksperti strādā Līga Strazdiņa, Dr. biol. – purva un meža biotopi, augi, Laura Grīnberga,

saldūdens biotopi, augi, Helmūts Hofmanis, Mg. biol. – ornitologs, hidroģeologs, Dr. geol. Oļģerts Aleksāns.

Galvenie dati par dabas liegumu „Baltezera purvs”- Latvijas īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums, izveidots 2004. gadā reta purva biotopa, boreālo mežu un saldūdens biotopu un īpaši aizsargājamo augu un putnu sugu aizsardzībai. Dabas lieguma platība: 228 ha.

Liegumam jau ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns – 2005. gadā, kas ir pagarināts līdz 2019.gada 31.decembrim, taču šis plāns ir izstrādāts pēc novecojušas metodikas, tagad jau ir pavisam citas prasības saistībā ar ES biotopu novērtējumu.

Stāsta par teritoriju, par dabas vērtībām. Vasarā ekspedīcijas laikā projekta komanda bija Baltezera purvā, kad ziedēja ļoti daudz orhidejas. Atradām arī lielo retumu – mušu ofrīdu, pat vairākās vietās.

Izvēršas diskusijas, cik vietās Latvijā konstatēta mušu ofrīda – izrādās, ka zināmas tikai 3 atradnes - pie Engures ezera, Baltezera purvā un Kandavā. A.Priede uzskata, ka tā īsti zināmas tikai 2 atradnes. G.Gabrāne tomēr apliecina, ka Kandavas atradnē tiesām ir redzējusi mušu ofrīdu, tātad varam runāt, ka ir zināmas vismaz 3 atradnes Latvijā.

Par putnu faunu - Baltezera purvs nav īpaši interesants no ornitoloģijas viedokļa, tādēļ te nav veiktas papildus putnu uzskaites, izņemot dabas aizsardzības plānu izstrādi – 2004. gadā un šogad. No īpaši aizsargājamām sugām 2004. gadā te konstatētas piecas Putnu direktīvas putnu sugas - melnā dzilna, mazais mušķērājs, brūnā čakste, zivjērglis, pelēkā dzilna (kopā 39 putnu sugas), bet 2017. gadā kopā 43 putnu sugas, no tām 9 EP PD aizsargājamās sugas. Šogad netika konstatēts zivjērglis un pelēkā dzilna. H.Hofmanis ir konsultējies ar zivjērgļu monitoringa vadītāju Aigaru Kalvānu, un iesaka izņemt no Natura 2000 anketas zivjērgli, jo nav nekādu pazīmju, ka te būtu zivjērgļa atrašanās vieta. Savukārt par pelēko dzilnu, kas šogad netika konstatēta - ir ieteikums to tomēr atstāt kā kvalificējošo sugu, jo liegumā ir daudz sugai piemēroti biotopi.

Vairākas putnu sugas eksperta kartē ir atzīmētas nedaudz ārpus DL robežas, rodas jautājums, vai tās tomēr skaitīt kā dabas lieguma sugas.

Diskusijas. Secinājums: tā kā attālums līdz DL robežai ir tikai pārsimts metri un lieguma teritorija ir ļoti maza, Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāve G.Gabrāne u.c. klātesošie uzraudzības grupas dalībnieki uzskata, ka arī šīs putnu sugas pieskaitāmas pie dabas lieguma putnu faunas.

G.F.: Hofmanis arī atzīmējis, ka putnu sastāvs DL ārpusē praktiski neatšķiras no konstatētajām sugām iekšpusē, šī nav putnu vieta un eksperts neuzstāda nekādas specifiskas prasības putnu aizsardzībai. Putnu eksperts atbalsta purva atjaunošanas un saglabāšanas pasākumus, kuri ir vēlami un uzlabos dzīves apstākļus konstatētajām putnu sugām.

G.F. rāda karti par atpūtas vietu Baltezera krastā un stāsta par pašreizējo situāciju. Informatīvajā sanāsmē bija runa, ka, iespējams, vajadzētu šo vietu atjaunot.

Izvēršas diskusijas par atpūtas vietu Baltezera krastā, kur šodien paredzēts doties – vieta ir iekārtota pēc iepriekšējā plāna izstrādes, tur savulaik tika izvietots galda ar krēsliem, atkritumu urna, uzstādīts stends.

Dace Gūtmane (turpmāk D.G.) - Pašlaik atpūtas vietu neviens nekopj, tā ir noņemta no LVM apsaimniekošanas budžeta un LVM neplāno turpmākā nākotnē uzturēt vai attīstīt šo atpūtas vietu. Tur ir salauzts stends.

G.F. pašlaik pie šīs atpūtas vietas ar mašīnu piebraukt praktiski nevar, jo ceļš ir sliktā stāvoklī. Iepriekšējā plānā bija paredzēts uzstādīt zīmi „Iebraukt aizliegts” ceļa galā, lai nevarētu iebraukt. Ja kāds atpūtnieks ienes savu gumijas laiviņu un nodarbojas ar

makšķerēšanu, lūdzu, tas ir atļauts, mēs neplānojam aizliegt makšķerēšanu. Bet ja būs piebraucamais ceļš un būs oficiāla atpūtas vieta, brauks atpūtnieki ar mašīnām, un agrāk vai vēlāk kāds ievedīs motorlaivu vai ūdensmotociklu. To mēs nevaram pieļaut, jo te mums ir izcils Eiropas nozīmes aizsargājamais saldūdens biotops, ko nedrīkst piesārņot ar benzīna dzinējiem. Ja mēs uzlabojam ceļu, un dodam iespēju piebraukt ar mašīnām, mums nākotnē būs jāparedz aizliegums ezerā izmantot motorlaivas un to mēs varam izdarīt tikai ar Individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem. Kādam tas viss būs jāuzrauga un jākontrolē. Pašlaik es neredzu īpašu vajadzību šim liegumam izstrādāt individuālos noteikumus, jo teritorija ir viendabīga un esošie vispārējie noteikumi pilnībā nodrošina teritorijas aizsardzību. Zinot, cik noslogota ir VARAM, būtu naivi gaidīt, ka šai mazajai teritorijai būs kāda prioritāte. Rezultātā, paredzot un labiekārtojot šo atpūtas vietu, var sanākt, ka mēs paši radām iespēju degradēt šo vērtīgo saldūdens biotopu, pēc tam būs jādomā, kā to saglabāt. Es pašlaik sliecos uz to, lai šī atpūtas vieta paliktu vairāk tādiem īstiem dabas mīļotājiem, kam patīk neskarta daba, kas ir ar mieru ienest savu piepūšamo laiviņu no lielceļa ar rokām un tad iebraukt ezerā - to var darīt arī turpmāk. Bet kā īpaši labiekārtotu, ērti pieejamu un plaši apmeklētu šo vietu nevajadzētu plānot. Pēc sanāksmes brauksim un novērtēsim šo vietu klātienē. Tad varēsim izlemt, kā to noformulēt plānā.

Līga Strazdiņa (turpmāk L.S.) stāsta par meža un purvu aizsargājamiem biotopiem. Ir apsekota teritorijas, uzskaitītas dabas vērtības. Aizpildītas ES biotopu anketas: purvu biotopiem – 2, meža biotopiem – 21.

Aizsargājamo un reto sugu atradnes: sēnes – 4, ķērpji – 3, sūnas – 53, vaskulārie augi – 50.

Natura 2000 datu bāzē ir minēts, ka liegumā atrodas 26 ha Kaļķaini zāļu purvi, bet tā acīmredzami ir kļūda, jo purva biotops ir cits. Konstatēts aizsargājamais purva biotops 7140 Pārejas purvi un slīkšņas 107,5 ha platībā.

Konstatētas daudz orhideju sugas - bez jau pieminētās mušu ofrīdas, te atrodamas arī asinssārtā dzegužpirkstīte, Fuksa dzegužpirkstīte, plankumainā dzegužpirkstīte, purva dzeguzene, smaržīgā naktsvijole u.c. Kā retums jāpiemin Īrijas merkija *Moerckia hibernica*, kas ir īpaši aizsargājama, mikrolieguma suga, LSG 1. kategorijas sūnu suga. Konstatētas arī DMB sugas: lapukoku svečtursēne, dižegļu lekanaktis, īssetas nekera, gludkausiņu jungermanija, uc. Dabas lieguma teritorijā ir veiktas kailcirtes un izlases cirtes, tas noticis laikā, kad vēl nebija nodibināts liegums - no 2001.- 2004. gadam.

Lielāko ietekmi uz purvu atstājuši meliorācijas grāvji. Grāvji redzami jau 1930. gada kartē, bet šie grāvji dabā ir aizauguši un vairs praktiski nerada ietekmi. Lielāko ietekmi atstāj ap 1960-gadiem izraktie grāvji, kas joprojām darbojas un novada ūdeni no purva. Attēlā redzams, kā pašlaik samazinājusies purva teritorija salīdzinot ar 1969. gada attēlu - gandrīz par ceturto daļu. Vietām purva biotopi ir pārāk aizauguši ar priedi. Tur varētu plānot apsaimniekošanas pasākumus.

Māra Pakalne (turpmāk M.P.) Mums ir labs piemērs no Slīteres, kur notika purva priedišu selektīva izciršana kā apsaimniekošanas pasākums un jau nākošajā gadā bija izveidojies biotops un ieviesās jaunas sugas – vidējā rasene, jo purvs kļuva mitrāks, jo koku saknes ņem ūdeni no purva un to susina. Varētu plānot pasākumu - selektīvi samazināt priežu audzi.

L.S. No meža biotopiem konstatēti 5 dažādi ī.a biotopi, kas ievērojami bagātina lieguma bioloģisko daudzveidību, jo iepriekš te bijis atzīmēts tikai viens ī.a biotops – 9010* Veci vai dabiski boreāli meži. Meža biotopu kvalitāte ir dažāda, vietām laba, pat izcila, bet vietām pavāja. Nekādi izcili retumi mežu biotopos netika konstatēti. Kā traucēklis jāmin bebru dambji, kas vietām ļoti degradē meža biotopus. Parasti bebru dambji nav minams kā drauds aizsargājamās teritorijās, bet šai gadījumā tomēr ir, jo tur neveidojas purvainas mežs, bet vienkārši mežs stāv ūdenī kā iekapsulējies. Apdraudējumi ir radušies pēc iepriekš

veiktajām kailcirtēm, visur, kur veiktas kailcirtes, ir iekšā bebrš. Ap iepriekš izraktajiem grāvjiem ir atstāti milzīgi vaļņi, kas arī rada problēmas.

G.F. Tas bija minēts arī iepriekšējā plānā - par atstātajiem vaļņiem.

G.F. kā viens no dabas vērtību apdraudējumiem jāmin tas, ka lieguma teritorijā mežacūkas izkasa un izēd orhideju sīpolus. To mēs redzējām šovasar ekspedīciju laikā. Izskatījās nomācoši, kad vērtīgo orhideju ziedi masveidā izmētāti pa zemi un saknes izraknātas, sīpoli izēsti. Vai vajadzētu plānot kādu pasākumu, lai šo novērstu? Mēs varētu rekomendēt izšaut mežacūkas vai arī aizliegt tuvumā veikt mākslīgo piebarošanu, lai mežacūkas te uzturētos pēc iespējas mazākā barā.

Jānis Freimanis (turpmāk J.F.): Tas nav nepieciešams, tas ir dabisks process, tas notiek arī citus, ka mežacūkas izēd sīpolpuķu sīpolus.

U.G. dalībnieki piekrīt, ka sīpolu izēšana ir dabisks process, un tam nevajag plānot apsaimniekošanas pasākumu.

Agnese Priede (turpmāk A.P.): Šis purvs ir ļoti interesants no ekoloģiskā viedokļa, ir fakti no iepriekšējā plāna, ka kādreiz te bijis pH 2,8, kas liecina, ka purvs bijis skābs, bet pašreiz augu sastāvs (kas ir augi, kas aug sārmainā augsnē) liecina, ka kaut kas ir mainījies, tas varētu būt noticis kaļķaino izmešu (no Brocēnu fabrikas) ietekmē. Arī Igaunijā ir līdzīgs gadījums.

Ainis Bruzinskis (turpmāk A.B.) Agrāk te mežs bija pilnīgi balts no Brocēnu kaļķainajiem izmešiem.

A.P. Purvs ir it kā atgriezies iepriekšējā attīstības stadijā. Pašlaik tam vajadzētu izskatīties kā augstajam purvam, bet šeit aug pārejas purvam raksturīgi augi. Būtu interesanti to papētīt un iekļaut plānā tēzes, kas varētu notikt nākotnē - kad sāks pazust šīs orhidejas un citi augi, kas tomēr mīl sārmainu vidi, un sāks ieviesties sfagnī, kas ir skābas augsnes augi. Ar laiku kaļķis izstrādāsies un vide atgriezīsies skābā Ph stāvoklī. Vajadzētu veikt Ph mērījumus.

Olģerts Aleksāns (turpmāk O.A): Ph mērījumus mēs veiksīm jau šodien. Mums ir līdzīgi Ph mērītājs.

Laura Grīnberga (turpmāk L.G.) stāsta par saldūdens biotopiem. Baltezera platība – 35 ha, vidējais dziļums – 5,7 (2,8 m), maksimālais dziļums – 17,8 (24,1 m), ietek 3 novadgrāvji, iztek strauts uz Kazenieku strautu. Konstatēts īpaši aizsargājamais biotops 3130_1 Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām, konstatēto sugu skaits – 31. Vērtīgākās - Gludsporu ezerene Isoetes lacustris (Kurzemē ir tikai 2 atradnes - Pinku ezers un Baltezers), Lokanā nitella Nitella flexilis. Ezereņu atradne ir bagātīga, iepriekšējā plānā minēts 1,7 ha, audzes ir labā stāvoklī.

Ir veiktas ūdens analīzes, pagaidām ūdens krāsainība ir laba, bebru darbības rezultātā vēl nav ietekmēta. Ezera ekoloģiskā stāvokļa novērtējums - sekls dzidrūdens ezers ar zemu ūdens cietību; ūdens krāsainība – 32 mg Pt/l, elektrovadītspēja – 86; kopējā fosfora koncentrācijas atbilst augstam ekoloģiskam stāvoklim (0,0083 mg/l), kopējā slāpekļa – labam (0,64 mg/l), ūdens caurredzamība – labam/vidējam (2,5 m); zema hlorofila koncentrācija, kas atbilst augstam ekoloģiskam stāvoklim. Pieaudzis sugu skaits, kas liecina par paaugstinātu barības vielu daudzumu – platlapu vilkvālīte Typha latifolia, krokainā glīvene Potamogeton crispus, šaurlapu vilkvālīte T. angustifolia.

Lielākais apdraudējums te ir bebrš, kura dēļ mainās ezera līmenis un ieplūst barības vielas. Ezerā ir ieplūdušas barības vielas, par to liecina augu sastāvs, kas ir mainījies, salīdzinot ar iepriekšējo plānu. Ir samazinājušās mieturaļģu audzes, kas arī liecina par to, ka samazinās skābekļa daudzums ezerā, tātad, ir palielinājušās barības vielas, kas ar laiku var veicināt ezera pārvēršanos par eitrofu ezeru.

Šādi ezeri Latvijā nav daudz, tas ir rets un vērtīgs biotops, kur vajadzētu veikt apsaimniekošanas pasākumu - bebru darbības ierobežošanu.

G.F. Mēs varam paredzēt pasākumu bebru darbības ierobežošanai, jautājums, kas to veiks.

J.F. Tas ir jādara mednieku kolektīvam, ar ko ir noslēgts līgums par šo teritoriju. Tas būtu viņu pienākums, ja viņi vēlas turpmāk te medīt.

G.F. Rets gadījums, kad dabas aizsardzība prasa likvidēt bebrus. Parasti visi priecājas.

L.G. Jā, bet šeit tas ir nepieciešams, jo nav citi iemesli, kādēļ varētu pasliktināties ezera ekoloģiskais stāvoklis. Tie daži makšķernieki, kas te dažreiz uzturas un arī brauc ar airu laviņām, nekādu ļaunumu ezeram nenodara.

O.A: Kādu ezera līmeni būtu nepieciešams nodrošināt turpmāk?

L.G. Ezera līmenim vajadzētu būt nemainīgam, tāds augstums kā pašreiz, galvenais, lai nenotītu ūdens līmeņa svārstības, ko rada bebru darbība.

Olģerts Aleksāns, (turpmāk O.A) stāsta par Baltezera purva ģeoloģiju un metodiku, kā tiks izvērtētas potenciālās aizsprostu vietas.

G.F. jautā, vai ir projektā jau uzsākts apsaimniekošanas pasākumu monitorings? Monitoringu var uzsākt pēc plāna pabeigšanas, pirms pasākumu - grāvju dambēšanas veikšanas. Plānā ir vajadzīgas potenciālās pasākumu vietas.

O.A. Ir jau veikta topogrāfiskā uzmērīšana, vietas aptuveni ir skaidras, bet vēl tiks precizētas pēc LIDAR datu saņemšanas,

M.P. Mēs vēl gaidām no sadarbības partneriem precīzu monitoringa metodiku. Tad varēs uzsākt. Būs vēl speciāli mērījumi, kas veikti ar aparātu. Šeit ir grūti ienest, jo aparāta kaste ir liela. Te tālu jāiet pa mežu. Varbūt jau septembrī varētu veikt urbumus un sākt ūdens līmeņa mērījumus. Te visi mērījumi jāveic koordinēti, arī veģetācijas monitorings būtu jāuzsāk. Arī plānā būtu jāparedz un jāieraksta monitoringa vietas.

A.P. Vai ir doma kaut ko darīt ar tiem mazajiem grāvīšiem, kas ir mežā, netālu no ezera?

M.P Projektā nav paredzēts dambēt grāvjus mežā.

G.F. Pēc kartēm redzams, ka tur agrāk arī bijis mežs, vai mums noteikti nepieciešams pārpurvot mežu. Jautājums, ko mēs tur gribam panākt, mūsu uzdevums nav pārpurvot mežu.

G.G. Plāna var paredzēt arī citus pasākumus, ja tie noteikti ir nepieciešami, ja tāds biotops ir ļoti rets un vienīgais valstī, pat ja tos neplāno realizēt projekta laikā. Plāna termiņš ir 15 gadi, ja ļoti nepieciešams, ir iespējams tos kādā citā projektā īstenot.

G.F. Mēs jau varam plānā paredzēt, ka iespējams, tur, mežā ir vajadzīgs aizdambēt šos dažus grāvīšus, bet tas vēl ir jāizvērtē - to mums pateiks mūsu biotopu eksperts, ja tur ir problēma vai nav. Ar šādu jautājumu mēs saskārāmies Laugas purvā, ja paredzamā atjaunojamā teritorija ir nepilni 20 ha, vai ir vajadzīga visa šī smagnējā un dārgā saskaņošanas procedūra un dambēšanas darbi, lai varbūt uzlabotu piecpadsmit ha, pie tam grūti pieejamā vietā, kā tas ir šajā liegumā. Varbūt Latvijā citur ir daudz svarīgākas vietas, kur tas tiešām ir nepieciešams, kur ar dažiem dambjiem var uzlabot daudz ha vērtīgus biotopus un proporcionāli izmaksas tad atmaksājas. Jāizvērtē saprātīgi un proporcionāli biotopu platība un atjaunošanas izmaksas. Mums te jau būs pietiekoši daudz pasākumi uz šo nelielo lieguma platību. Jāatceras, ka šī lieguma galvenās dabas vērtības ir purvs un ezers. Mežs te nav pašlaik definēts kā galvenā dabas vērtība, plānā nav noteikti jāparedz visi iespējamie apsaimniekošanas pasākumi.

Andris Janevics (turpmāk A.J.) dalās ar precizēto informāciju (no Liepājas RVP inspektora Modra Mauliņa) jautājumā par Cemex – vai gaisa izmeši var piesārņot dabas liegumu un ezeru. Šis jautājums tika aktualizēts Informatīvajā sanāksmē. Tagad situācija ir

daudz labāka nekā agrāk, jo pēdējā laikā rūpnīcā esot veikti būtiski uzlabojumi, lai novērstu gaisa piesārņošanu. Iepazīstina ar aktuālo informāciju par katru pārbaudīto ķīmisko elementu un secinājums ir, ka nevienā kategorijā piesārņojuma norma netiek pārsniegta, tā ir faktiski viszemākā iespējamā. Ir dati par pēdējiem 3 gadiem - viss ir pilnīgā kārtībā.

G.F. jautā, vai atbildīgais inspektors gadījumā neatcerējās, kā te bija agrāk, kad kaļķis esot bijis redzams visās malās.

A.J. atbild, ka īsti neviens to nevarēja nokomentēt.

A.P. uzskata, ka te, iespējams, jau bijis izveidojies augstais purvs, un kaļķu izmešu ietekmē tas ir degradējies atpakaļ par pārejas purvu. Varbūt iespējams uzzināt, kad parādījušās pirmās ziņas par mušu ofrīdu atradnēm, jo tas varētu liecināt par laiku, kad purvs sācis pārkaļķoties, visticamāk kaļķa izmešu ietekmē.

G.F. Nākošai U.G sanāksmei konkrētu datumu vēl nenoteiksim, jāsagaida vēl rakstiskās atskaites no visiem ekspertiem.

M.P. Nākošajā sanāksmē mums vajadzētu jau konkrēti runāt par dambīšu vietām.

Jautājumi vairāk neseko.

G.F. pateicas klātesošajiem par dalību un slēdz sanāksmi.

Sanāksme beidzas 12:10

Seko uzraudzības grupas izbrauciens dabā uz atpūtas vietu Baltezera krastā.

Protokols sastādīts pēc audioieraksta

Dabas lieguma „Baltezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes 2. uzraudzības grupas sanāksmes protokols

Notiek: Brocēnu novada Domē 15.02.2018.

Sanāksmes sākums: plkst.11:00

Sanāksmi vada: Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvalde, ģenerāldirektora vietniece

Piedalās:

1. Māra Pakalne, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore, vadītāja
2. Ance Puriņa, Brocēnu novada pašvaldības Attīstības nodaļas vadītāja
3. Jānis Freimanis, VMD, Zemgales virsmežniecība
4. Krišjānis Libauers, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore
5. Oļģerts Aleksāns, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore
6. Līga Strazdiņa, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore
7. Ārijs Sprogis, Brocēnu novada pašvaldība, Domes priekšsēdētāja vietnieks
8. Raits Čakstiņš, DAP Kurzemes RA
9. Solvita Reine, AS LVM, Dienvidkurzemes reģions
10. Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietniece
11. Tālvāldis Bērtulsons, Brocēnu novada pašvaldības izpilddirektors
12. Gundega Ābelīte, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore

Gunta Gabrāne atklāj sanāksmi, pateicas plāna izstrādātājiem par padarīto, darbs ir ieguldīts liels, biotopu anketas un kartogrāfisko materiālu pārvaldē esam saņēmuši, izskatījuši. Dod vārdu plāna vadītājam.

Gundega Ābelīte prezentācijā stāsta par teritoriju, plāna izstrādes gaitu u.c. aktuālajiem jautājumiem.

Liegumā konstatētās galvenās ietekmes un draudi: ir 1) Vēsturiski veiktās purva hidroloģiskā režīma izmaiņas – izbūvētie meliorācijas grāvji, kā rezultātā purva platība samazinājusies no 63 ha (1967.g) līdz 34 ha (2017.g); 2) Brocēnu cementa rūpnīcas kaļķainie izmeši (1938.- 2009.); 3) mežsaimnieciskā darbība lieguma mežos (sanitārās cirtes arī 2005.g); 4) ezera biotopam - potenciāli iespējami eitrofiski procesi, īpaši bebru darbības rezultātā.

Galvenās dabas vērtības dabas liegumā ir savdabīgais pārejas purva biotops 34,48 ha platībā Baltezera purvā, mezotrofu saldūdeņu biotops 35,4 ha platībā Baltezerā, purvu iekļaujošie īpaši aizsargājami meža biotopi 92,18 ha platībā, kā arī reto augu sugu, īpaši mušu ofrīdas, gludsporu ezerenes un trejziedu madaras populācijas.

Teritorijas ilgtermiņa mērķi ir: nodrošināt Baltezera purva, Baltezera un to iekļaujošo meža biotopu aizsardzību un saglabāšanu, nodrošināt labvēlīgus apstākļus īpaši aizsargājamiem purva, meža un saldūdens biotopiem, kā arī veicināt atjaunošanās iespējas degradētajam pārejas purva biotopam. Nodrošināt labvēlīgu aizsardzības statusu aizsargājamo un tipisko augu, dzīvnieku un putnu sugu populācijai dabas liegumā.

Īstermiņa mērķi ir iedalīti 4 lielās grupās: A. Administratīvie un organizatoriskie mērķi.

- Nodrošināt dabas liegumā konstatēto dabas vērtību juridisko aizsardzību. (1.1. Pasākums - DL robežu precizēšanas dabā (uzmērīšana).
- Nodrošināt dabas aizsardzības plānā sniegtās informācijas par dabas lieguma dabas vērtībām, mērķiem un pasākumiem iestrādāšanu Brocēnu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.

Gunta Gabrāne iebilst pret 1.1. pasākumu, jo DAP nevar finansēt darbus citu iestāžu pārvaldītos īpašumos, tas nav atļauts saskaņā ar pašreizējo likumdošanu.

Notiek diskusijas, vai šis pasākums ir noteikti nepieciešams vai jāizsaka citā redakcijā. UG secina, ka ārpus DL robežas turpinās AS LVM īpašums, tādēļ robežu precizēšana šai konkrētajā gadījumā nav tik aktuāla. UG vienojas, ka šo pasākumu var ņemt ārā no plāna redakcijas.

Gundega Ābelīte prezentē pasākumu grupu “Dabas vērtību aizsardzība un apsaimniekošana”:

- Nodrošināt neiejaukšanos Biotopu Direktīvas I pielikuma meža biotopu dabiskā attīstībā, līdz ar to nodrošinot šo biotopu kvalitātes uzlabošanu 92,18 ha platībā.
- Atjaunot degradēto purva biotopu 7140 Pārejas purvi un slīkšņas 40,5 ha platībā, nodrošinot optimālus apstākļus piemērotā biotopa attīstībai retām un īpaši aizsargājamām augu sugām.
- Nodrošināt Baltezera, kas atbilst īpaši aizsargājamam biotopam 3130 Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām, labvēlīgu aizsardzības stāvokli 35,4 ha platībā.

Pasākumi Baltezera aizsardzībai:

- Niedru pļaušana peldvietā
- Ezera ūdens līmeņa uzturēšana, saglabājot no Baltezera Z iztekošo grāvi un tā ūdens līmeni pašreizējā stāvoklī
- Bebru skaita regulēšana no Baltezera iztekošā grāvja tuvumā

Diskusijas par peldvietu, niedru pļaušanu - niedres jau šovasar bija pļautas, tādēļ saldūdens biotopu eksperte ieteica šo pasākumu, lai tas būtu arī oficiāli atļauts. Vairāk pļaut nevajadzētu, lai īpaši nepaplašinātu atpūtas vietu, citos ezeru krastos vispār nedrīkst pļaut niedres, lai nesaduļķotu ūdeni, jo tur ir cits augu sastāvs.

Gundega Ābelīte stāsta par nākošo pasākumu grupu: C. Sabiedrības informēšana un izglītošana, dabas tūrisma iespējas.

- Nodrošināt dabas lieguma robežu atpazīstamību dabā (Pasākums: Informatīvo robežzīmju – ozollapu izvietošana plānā norādītajās vietās (max.12, min. 8).
- Nodrošināt publisku informāciju par dabas liegumu (Pasākums: Izziņas planšetes izstādīšana - skolā, bibliotēkā, Domē.)

Gunta Gabrāne informē, ka DAP var izsniegt ozollapu plāksnītes jau šogad, atliek tikai noorganizēt robežzīmju uzstādīšanu. Diskusijas par ozollapu zīmju uzstādīšanu – kas un kādā veidā to varētu izdarīt. UG vienojas, ka galvenais būtu uzstādīt zīmes uz piebraucamajiem ceļiem, jo visas plānā paredzētās zīmes uzstādīt ir laikietilpīgi.

Diskusijas par publiskās informācijas pasākumu - esošo redakciju vajadzētu paplašināt, iekļaujot ne tikai informācijas planšeti, bet arī citas informatīvās aktivitātes, kā bukletus, interaktīvās tāfeles, u.c,

Gunta Gabrāne iesaka paredzēt plašāku skaidrojumu, piemēram izziņas materiāli, uzsver, ka pēc plāna apstiprināšanas pašvaldība var pieteikt projektu LVAFĀ, lai realizētu plānā paredzētos pasākumus. Pašvaldību pieteiktiem projektiem parasti ir atbalsts, īpaši ja ir apstiprināts d/a plāns. Aktivitātē var ietvert planšetes, bukleti, interaktīvās izstādes, weblapas, utt.

Ārijs Sproģis piekrīt, ka nākotnē būtu iespējams veidot projektu par informatīvo materiālu izstrādi par visām novada dabas teritorijām un pieteikt to LVAFĀ.

Solvita Reine ierosina, ka pašvaldība varētu palīdzēt novākt iepriekš uzstādīto tūrisma infrastruktūru, kas ir savu laiku nokalpojums, jo to vairs nav plānots uzturēt.

Māra Pakalne papildina, ka LIFE projekta ietvaros paredzēti vēl 2 informatīvie pasākumi, kuri tiks veikti par projekta līdzekļiem un kuros starpatutiskā mērogā tiks prezentēti arī Baltezera purvs - filma un fotoizstāde. Šos pasākumus arī var iekļaut plānā, jo tiem ir jau konkrēti zināms izpildes laiks un izpildītājs. Fotoizstāde būs gatava līdz 2018. gada

beigām. Stāsta, ka par projektu vairāk var uzzināt projekta mājaslapā www.life-peat-restore.eu.

Gundega Ābelīte stāsta par nākošo pasākumu grupu: Zinātniskā izpēte un monitorings, kur paredzēts nodrošināt regulāru dabas lieguma monitoringu dažādās jomās:

- ES nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu monitorings
- Reto un aizsargājamo ūdensaugu sugu monitorings Baltezerā
- Purva hidroloģiskā režīma stabilizēšanas sekmju monitorings
- Hidroloģiskais monitorings

Olģerts Aleksāns papildina, ka tas ir hidroģeoloģiskais monitorings.

Māra Pakalne papildina, ka projekta ietvaros veiks monitoringu 4 gadus.

Gundega Ābelīte Ierosina diskusiju par kartēm, jo pašlaik plānā ir paredzēts pievienot 5 kartes - Mežaudžu plānu, Īpaši aizsargājamo biotopu karti, Īpaši aizsargājamās augu sugas, Īpaši aizsargājamās putnu sugas un plānoto apsaimniekošanas pasākumu karti. MK noteikumos paredzētas vēl cita veida kartes, kas šeit nav aktuālas, jo šī ir maza teritorija, kurai ir tikai viens zemes īpašnieks – apsaimniekotājs AS LVM. Pašlaik neredzam nepieciešamību pievienot kartes par zemes lietojuma veidiem un īpašuma formām. Ja UG piekrīt, plānam pievienojamās kartes var apvienot. UG vienojas, ka var palikt pie jau izstrādātajām kartēm un citas nav nepieciešamas.

Diskusija par teritorijas individuālo aizsardzības un izmantošanas projektu, kas paredzēts apstiprināšanai Ministru Kabinetā.

Gundega Ābelīte informē, ka projekta grupa uzskata, ka dabas lieguma aizsardzību un apsaimniekošanu var nodrošināt ar vispārīgajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

Gunta Gabrāne piekrīt, ka, ja nav nepieciešams pieņemt individuālos noteikumus, tad nav nepieciešams izstrādāt arī noteikumu projektu.

UG vienojas, ka plānam nav nepieciešams pievienot IAIN noteikumu projektu.

Olģerts Aleksāns stāsta par Baltezera purva dabas lieguma teritorijas ģeoloģiju un hidroģeoloģu, esošo grāvju tīklu un plānotajiem pasākumiem purva hidroloģiskā režīma atjaunošanai. Ir sagatavoti vairāki reljefa hidroģeoloģiskie modeļi, veikta dažādu scenāriju modelēšana, lai saprastu, kur nepieciešams būvēt aizsprostus, lai atjaunotu purva sākotnējo ūdens režīmu. Tā kā nosusinātais purvs sausākajās vietās jau ir pārveidojies par purvainu mežu, pēc dambju izveides iespējama arī ietekme uz šo mežu. Esam atteikušies no pirmā varianta, kur atjaunotā platība būtu ap 70 ha, ir izstrādāts jauns aizsprostu sistēmas variants, kur atjaunojamā platība plānota uz 40 ha. Tomēr arī šajā variantā ietekme būs uz purvu ietverošo mežu apmēram 6/7 ha platībā, jo pašlaik purva biotops nokartēts kā 34 ha liels. Jāņem vērā, ka pēc aizsprostu būves nav plānots, ka šīs platības būs zem ūdens, ūdens līmeni plānots tikai stabilizēt, tas nozīmē, ka ūdens līmenis jānotur kādus 30 cm dziļumā zem purva virsmas. Šāds līmenis ir optimāls purva augiem, lai tie varētu labvēlīgi attīstīties. Iespējams, ka vēlreiz vajadzēs apsekot grāvjus, ko plānojam dambēt šajā otrajā variantā.

Par monitoringu – tas dos arī preventīvo skatu, vai process notiek kā plānots, pēc tā varēs spriest, vai nepieciešamas kādas korekcijas, lai sasniegtu vajadzīgo rezultātu. Monitoringa pasākumā ievietojam caurulītes purvā, kuru apakšējā daļa ir perforēta, tie tiek aprīkoti ar logeriem, kas reģistrē ūdens līmaņa izmaiņas reizi stundā, tie var strādāt vismaz 2 gadus, datorā mēsregulāri nolasām datus un varam tos analizēt, redzēt kādi procesi notiek.

Raits Čakstiņš jautā vai šim pasākumam ir paredzēts finansējums LIFE projekta ietvaros?

Māra Pakalne atbild, ka nav paredzēts.

Raits Čakstiņš uzskata, ka vietās, kur tiks pacelts gruntsūdens līmenis, priede nokaltīs.

Olģerts Aleksāns precizē, ka ūdens netiks uzpludināts līdz zemes virsmai, bet tikai stabilizēts 30-40 cm dziļumā. Ietekme notiks pamazām, ilgākā laika periodā, kamēr ūdens

stabilizēsies arī tālākajās vietās no aizsprostiem. Bet grāvja tuvumā ietekme būs straujāka un tur ir iespējama koku kalšana.

Diskusijas par plānoto pasākumu "Cita cirte", kur paredzēta koku apauguma noņemšana visā pārejas purva platībā (34 ha). Vai nepieciešams noņemt priežu apaugumu arī mežam, kuru varētu skart ūdens līmeņa stabilizēšanas pasākumi. Kas finansēs šo pasākumu? Vai LVM to varētu iekļaut savā darbības plānā un realizēt? Tas varētu būt tehniski sarežģīti, jo vieta ir mitra, tehnika varētu grīmt. Pasākumu vēlams veikt ziemas laikā sasaluma apstākļos. Kur likt nocirsto koksni, kā to izvest no purva? Purvā atstāt nebūtu pieļaujams. Vai pasākums atmaksāsies vai tas jāpieņem kā biotopu atjaunošanas pasākums, kas peļņu nenes. Jāveic aprēķini par iegūtās koksnes daudzumu, lai saprastu, vai pasākums var nosegt izmaksas. Vai priežu apauguma novākšanu varētu veikt pēc grāvju dambēšanas, secinājums, ka tas būtu sarežģītāk, jo vieta kļūtu slapjāka.

Māra Pakalne informē, ka grāvjus paredzēts būvēt 2019. gadā. LIFE projekta ietvaros ir nosūtīta vēstule AS LVM par projekta ietvaros plānotajām dambju vietām, un projekts gaida saskaņojumu no AS LVM, lai varētu veikt tālākās darbības. Tam būtu jānotiek reizē ar d/a plāna saskaņošanu un apstiprināšanu, lai pēc tam, realizējot dambju būvniecību, nebūtu problēmas ar precīzām dambju vietām.

Solvita Reine informē, ka nepieciešams šos jautājumus izdiskutēt ar citiem AS LVM speciālistiem, un atbildi LVM varētu dot 2 nedēļu laikā. Darba plāni uz tuvākajiem gadiem ir sastādīti, jaunas aktivitātes jāspriež uzņēmuma iekšienē.

Olģerts Aleksāns stāsta, ka teorētiski varētu samazināt atjaunojamo platību, pārceļot 7. un 8. dambju vietas, tad atjaunojamā platība samazinātos, bet samērā liela daļa no senās purva platības netiktu atjaunota.

Līga Strazdiņa piebilst, ka visa plānotā atjaunojamā platība no biotopu eksperta viedokļa ir nozīmīga un nebūtu vēlams to samazināt. Ja nav citu iespēju, varētu būt runa par purva lielākās daļas atjaunošanu, jo mušu ofrīda un citas orhidejas galvenokārt atrodas lielākajā purva gabalā.

Gundega Ābelīte jautā par sabiedrisko apspriešanu. Skaidrs, ka plāns pašlaik nav gatavs nodošanai uz Sabiedrisko apspriešanu, plānam ir nepieciešami precizējumi pēc šī diskusijām. Arī jautājums par pasākumu Cita cirte vēl ir neskaidrs- vai AS LVM to uzņemsies veikt. Pašlaik vajadzētu vienoties vai mēs varam saskaņot plāna uzlaboto redakciju elektroniski, vai būs nepieciešama vēl viena uzraudzības grupas sanāksme.

Ārijs Sproģis uzskata, ka var saskaņot elektroniski - rakstiski. UG piekrīt.

Gunta Gabrāne: DAP iesniegs rakstiski komentārus un labojumus 2 nedēļu laikā.

Ance Puriņa – Brocēnu novada pašvaldības komentāri arī tiks iesniegti 2 nedēļu laikā.

Gundega Ābelīte jautā, kad iznāk pašvaldības laikraksts, lai varētu laicīgi ievietot sludinājumu par SA, kam jābūt vismaz 2 nedēļas pirms SA sanāksmes.

Ance Puriņa Atbild, ka apmēram mēneša vidū.

Uzraudzības grupa vienojas, ka, ja plānā tiks veiktas sanāksmē izteiktās un 2 nedēļu laikā iesūtīto labojumu korekcijas, UG dalībnieki varētu elektroniski apstiprināt plāna gatavību uz Sabiedrisko apspriešanu. Optimālā gadījumā SA sanāksme varētu notikt marta beigās vai aprīļa pirmajā pusē.

Gunta Gabrāne pateicas klātesošajiem par dalību un slēdz sanāksmi.

Sanāksme beidzas 12:15

Protokols sastādīts pēc audioieraksta

Dabas lieguma „Baltezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols

Notiek: Brocēnu novada Domē 28.05.2017.

Sanāksmes sākums: plkst.15:00

Sanāksmi vada: Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietniece

Piedalās:

1. Ance Puriņa, Brocēnu novada pašvaldības Attīstības nodaļas vadītāja
2. Ēvalds Kārklīšs, jaunatnes lietu speciālists
3. Līga Strazdiņa, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore, eksperte
4. Dace Gūtmane, AS Latvijas valsts meži
5. Andris Janevics, VVD Liepājas reģionālā vides pārvalde, vecākais inspektors
6. Tamāra Kļaviņa, laikraksts „Saldus zeme”
7. Ārijs Sproģis, Brocēnu novada pašvaldība, Domes priekšsēdētāja vietnieks
8. Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietniece
9. Oļģerts Aleksāns, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore, eksperts
10. Agnese Priede, biotopu eksperte
11. Laura Grīnberga, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore, eksperte
12. Gundega Ābelīte;

Programma:

15.00 – 15.10 Sanāksmes atklāšana, Māra Pakalne, Dr.biol., LIFE-Restore projekta nacionālā koordinatore

15.10 – 15.20 Īsa informācija par LIFE Restore projekta aktivitātēm

15.20 – 15.40 Pārskats par d/a plāna izstrādi, Māra Pakalne, Dr.biol.,

15.40 – 16.00 DL “Baltezera purvs” dabas vērtības, aizsardzības mērķi, apsaimniekošanas pasākumi, Māra Pakalne, Dr.biol.,

16.00 – 16.15 Meža un purva biotopi, Līga Strazdiņa, Dr.biol., eksperte

16.15 – 16.30 Saldūdens biotopi, Laura Grīnberga, Dr.biol., eksperte

16.30 – 17.00 Purva biotopu hidroloģiskā atjaunošana, Oļģerts Aleksāns, Dr. ģeol., eksperts

17.00 – 17.20 Jautājumi, diskusijas.

Gunta Gabrāne (turpmāk G.G.) atklāj sanāksmi, dalībnieki iepazīstas, dod vārdu plāna izstrādātājiem.

Gundega Ābelīte, (turpmāk -G.Ā.) pastāsta, ka viņas darba attiecības ar LU un LIFE projektu ir beigušās, d/a plāns ir pabeigts, turpmākā plāna vadība un saskaņošanas process ir Māras Pakalnes, projekta nacionālās koordinatores pārziņā, taču, šodien Mārai Pakalnei bija jāpiedalās otras projekta teritorijas – DL “Augstroze” uzraudzības grupas sanāksmē, tādēļ nākas aizvietot M.Pakalni. Sniedz īsu informāciju par d/a plāna izstrādes pārskatu, atgādina galvenās dabas vērtības dabas liegumā, pastāsta par konstatētajiem draudiem un ietekmēm. Kopš iepriekšējās sanāksmes ir veiktas izmaiņas īpaši aizsargājamo biotopu skaitā, jo pēc konsultācijām ar Dabas aizsardzības pārvaldi, eksperti secinājuši, ka divi poligoni tomēr atbilst Boreālo mežu biotopam. Kopējās īpaši aizsargājamo meža biotopu platības nav mainījušās, ir tikai par vienu biotopa veidu mazāk - sarakstā paliek 4 aizsargājamo meža biotopi.

Ēvalds Kārklīšs pastāsta, ka šogad pavasarī esot novērojis zivjērgli dabas lieguma “Baltezera purvs” tiešā tuvumā, konkrēti - 2018. gada 6. aprīlī. Zivjērglis lidoja ar zaru

knābī un ielaidās vecā priedē ar kuplu vainagu, kas teorētiski atbilst kokam, kurā zivjērglis varētu būvēt ligzdu. Novērojums notika izcirtuma malā, uz austrumiem no dabas lieguma, netālu no jaunā ceļa.

G.G.: Mēs konsultēsimies ar ornitoloģijas ekspertiem un noskaidrosim, kā šo novērojumu piefiksēt d/a plānā.

Ēvalds Kārklīšs jautā, vai ir pētītas zivis Baltezerā.

G.Ā. pastāsta, ka zivis netika pētītas, tas nebija paredzēts šī projekta ietvaros, jo tipiskās zivju sugas, kas dzīvo ezeros, parasti nav īpaši aizsargājamās sugas, bet d/a plāns tiek izstrādāts, lai izzinātu tieši īpaši aizsargājamās sugas un biotopus. Ja interesē zivju sugas ezerā, tad ir jāpasūta ezera apsaimniekošanas plāns, kur paredz veikt kontrolzveju un noskaidrot zivju sugu sastāvu. Taču, tā kā ir paredzēti pasākumi, lai saglabātu tīru ūdeni Baltezerā, zivīm arī turpmāk tiks nodrošināti labi augšanas apstākļi.

Līga Straziņa (turpmāk L.S.) sniedz īsu informāciju par LIFE Restore projekta aktivitātēm, iepazīstina ar LIFE programmas projekta „LIFE15 CCM/DE/000138 Degradēto purvu atjaunošana CO2 emisiju samazināšanai Ziemeļeiropas zemienē”. Šis ir starptautisks projekts, kurā piedalās 5 valstis. Latvijā mērķteritorijas ir 3 pēc purva biotopiem atšķirīgas vietas - DL „Baltezera purvs”, DL „Augstroze” un DL „Engures ezers”. Paredzēti hidrotehniskie darbi ūdens līmeņa atjaunošanai purvos, kā arī dažādas jaunas aktivitātes, kā SEG un CO2 mērījumi, sabiedrības iesaistīšana un informēšana, ceļojošā foto izstāde par visu 5 valstu pieredzi projektā, noslēgumā filma.

Stāsta par īpaši aizsargājamiem meža un purva biotopiem, plānotajiem pasākumiem šo biotopu aizsardzībai.

Laura Grīnberga (turpmāk L.G.) stāsta par saldūdens biotopu Baltezerā un plānotajiem aizsardzības pasākumiem.

Olģerts Aleksāns stāsta par Baltezera purva dabas lieguma teritorijas ģeoloģiju un hidroģeoloģiju, esošo grāvju tīklu un plānotajiem pasākumiem purva hidroģeoloģiskā režīma atjaunošanai. Tā kā nosusinātais purvs sausākajās vietās jau ir pārveidojies par purvainu mežu, pēc dambju izveides iespējama arī ietekme uz šo mežu. Ir izstrādāts aizsprustu sistēmas variants, kur atjaunojamā platība plānota uz apmēram 40 ha. Tomēr paredzēta arī ilgtermiņa ietekme uz purvu ietverošo mežu, ko varam saukt par stabilizēšanas pasākumu. Tas ir redzams kartēs, kur tagad parādās ātrtermiņa ietekme, kas būs jau tuvākajos gados pēc aizsprustu būves un ilgtermiņa ietekme, kas notiks lēnām, pakāpeniski, daudzu gadu garumā. Jāņem vērā, ka pēc aizsprustu būves nav plānots, ka šīs platības būs zem ūdens, ūdens līmeni plānots tikai stabilizēt, tas nozīmē, ka ūdens līmenis jānotur kādus 30 cm dziļumā zem purva virsmas. Šāds līmenis ir optimāls purva augiem, lai tie varētu labvēlīgi attīstīties. Par monitoringu – tas dos arī preventīvo skatu, vai process notiek kā plānots, pēc tā varēs spriest, vai nepieciešamas kādas korekcijas, lai sasniegtu vajadzīgo rezultātu. Monitoringa pasākumā ievietojam plastmasas caurules purvā, kuru apakšējā daļa ir perforēta, tie tiek aprīkoti ar logeriem, kas reģistrē ūdens līmeņa izmaiņas reizi stundā, tie var strādāt vismaz 2 gadus, datorā mēs regulāri nolasām datus un varam tos analizēt, redzēt kādi procesi notiek.

G.Ā.: projekta laikā eksperti ir secinājuši, ka pašreizējā dabas lieguma platība ir pietiekama, lai aizsargātu konstatētās dabas vērtības un plāna izstrādātāji nerosina dabas lieguma paplašināšanu. Tāpat uzskatām, ka nav nepieciešams pieņemt individuālos īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumus, jo esošie – vispārīgie noteikumi ir pietiekami, lai nodrošinātu šī dabas lieguma aizsardzību un apsaimniekošanu. Attiecībā uz iepriekšējā d/a plānā paredzēto un iekārtoto atpūtas vietu Baltezera krastā, plāna izstrādātāji kopā ar zemes apaimniekotāju – AS LVM ir secinājuši, ka nav mērķtiecīgi šeit uzturēt šo atpūtas vietu, jo tas tikai palielinātu atpūtnieku plūsmu un

pastiprinātu antropogēno ietekmi uz ezeru. Taču atpūtnieki arī turpmāk var brīvi apmeklēt visu dabas lieguma teritoriju, var sēņot, ogot, braukt ar airu laivām, peldēties, makšķerēt - nekādi jauni aizliegumi šajā plānā nav paredzēti. Informācijas standu vai planšeti plāna izstrādātāji iesaka izvietot nevis pie ezera, bet Brocēnu centrā – pašvaldības ēkā, skolā vai bibliotēkā, kur lielāks skaits iedzīvotāju un tūristu tiktu informēti par dabas lieguma dabas vērtībām, un tad jau varētu apmeklēt šo teritoriju.

Ārijs Sproģis jautā, kā ir ar lauksaimniecības zemēm dabas lieguma tuvumā, kur notiek intensīva minerālmēslu izmantošana, vai tie nepiesārņo Baltezeru un ko var darīt, lai to novērstu.

L.G. uz kartes parāda, kuri grāvji ietek Baltezerā, taču redzams, ka, iespējams, tikai no mazas platības ūdens tek Baltezera virzienā.

O.A. uz kartes parāda, ka ūdenšķirtne nodrošina, ka lielākā daļa ūdeņu no intensīvi apsaimniekotās lauksaimniecības zemes plūst prom no Baltezera.

G.Ā. paskaidro, ka esošā likumdošana par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām attiecas tikai uz šīm teritorijām. Ārpus dabas lieguma jau ir citi nosacījumi un nav lielas iespējas ietekmēt intensīvo lauksaimniecību, pat ja tā notiek tiešā dabas lieguma tuvumā.

G.Ā.:Plāna sabiedriskās apspriešana notiek no 14. līdz 31. maijam. Vēl 3 dienas var iesniegt savus komentārus vai priekšlikumus plāna izstrādātājiem, tie tiks apkopoti speciālā tabulā, un ja būs nepieciešams, tiks iestrādāti plānā. Tālāk jau d/a plāns tiks nodots Brocēnu pašvaldībai saskaņošanai.

Vairāk jautājumi neseko.

Gunta Gabrāne pateicas klātesošajiem par dalību un slēdz sanāksmi.

Sanāksme beidzas 17:15

Protokols sastādīts pēc audioieraksta

Dabas lieguma „Baltezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes 3. uzraudzības grupas sanāksmes protokols

Notiek: Brocēnu novada Domē 10.07.2018.

Sanāksmes sākums: plkst.10:00

Sanāksmi vada: Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvalde, ģenerāldirektora vietniece

Piedalās:

1. Dace Gūtmane, AS LVM Dienvidkurzemes reģions
2. Māra Pakalne, Latvijas Universitāte, projekts LIFE Peat restore, vadītāja
3. Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietniece
4. Jānis Freimanis, VMD, Zemgales virsmežniecība
5. Ance Puriņa, Brocēnu novada pašvaldības Attīstības nodaļas vadītāja
6. Andris Janevics, VVD Liepājas reģionālā vides pārvalde, vecākais inspektors
7. Gundega Ābelīte, dabas eksperte

Darba kārtība:

10:00 – 10:05 – Sanāksmes atklāšana. Gunta Gabrāne, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektora vietniece

10:05 – 10:20 – Ziņojums par sabiedrisko apspriešanu un Brocēnu novada pašvaldības atzinumu dabas aizsardzība plānam, Māra Pakalne;

10:20 – 10:40 – noslēguma protokola parakstīšana.

Gunta Gabrāne (turpmāk G.G.) atklāj sanāksmi, dod vārdu plāna izstrādātājiem.

Māra Pakalne informē, ka sabiedriskā apspriešana notika atbilstoši Ministru Kabineta noteikumiem par dabas aizsardzības plāna izstrādi. Saņemts viens priekšlikums. Pēc konsultācijām ar ekspertiem ornitologiem tas tika iestrādāts dabas aizsardzības plānā turpmākai informācijai, bet plāna redakcija sadaļā par ornitoloģiju mainīta netiek. Plāns tika iesniegts Brocēnu novada Domē atzinuma saņemšanai. 28. jūnijā Brocēnu novada pašvaldība ir izsniegusi pozitīvu atzinumu dabas aizsardzības plānamvisiem deputātiem balsojot “Par”.

Gunta Gabrāne informē, ka, iespējams rudenī Latvijas Vides aizsardzības fonda administrācijā tiks izsludināts papildus konkurss dažādu pasākumu īstenošanai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kurām ir spēkā esošs dabas aizsardzības plāns. Ja šis konkrētais plāns dabas liegumam “Baltezera purvs” būs jau apstiprināts VARAM, tad pašvaldībai ir visas iespējas pieteikties un saņemt finansējumu, lai īstenotu paredzētos pasākumus par dabas vērtību populazizēšanu.

Uzraudzības grupas dalībnieki paraksta Noslēguma protokolu.

Gunta Gabrāne pateicas uzraudzības grupai un plāna izstrādātājiem par darbu un slēdz sanāksmi.

Sanāksme beidzas 10:40

Protokols satādīts pēc audioieraksta